

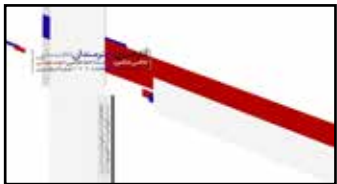
بوم خبر

نمایشگاه هفتمین جشنواره عکس خیام در تهران و نیشابور

مراسم اهدای جوایز و افتتاح نمایشگاه هفتمین جشنواره بین‌المللی عکس خیام جمعه ۲۷ دی مادر تهران و ۲۸ دی در نیشابور برگزار می‌شود. مراسم اهدای جوایز و گشایش نمایشگاه هفتمین جشنواره بین‌المللی عکس خیام، جمعه ۲۷ دی ساعت ۱۴:۳۰ در تهران، فرهنگسرای نیاوران برگزار می‌شود. این نمایشگاه از ۲۸ دی تا ۴ بهمن ۱۳۹۸ برای بازدید عموم علاقه‌مندان در تهران، فرهنگسرای نیاوران دایر است. همچنین این رویداد نمایشگاهی ۲۸ دی تا ۳ بهمن در نیشابور، خیابان راه آهن، نگارخانه کمال‌الملک برگزار می‌شود. در هفتمین دوره جشنواره بین‌المللی عکس خیام حدود ۱۹ هزار قطعه عکس از هنرمندان ۶۰ کشور به جشنواره راه‌سال شده‌است. در هفتمین دوره جشنواره، در مجموع ۱۶۰۰ دلار جایزه نقدی به همراه نشان‌های فی‌اپ، PSA، خیام و کمال‌الملک به برگزیدگان اهدا خواهد شد. همچنین همانند دوره‌های پیشین، کتاب نفیس جشنواره برای تمامی شرکت‌کنندگان حتی شرکت‌کنندگانی که آثارشان در جشنواره پذیرفته نشده ارسال خواهد شد. در این دوره همچنین با حمایت اسپانسرهای جشنواره، جوایز ویژه‌ای در ۳ بخش ویژه شهر تهران، بهترین عکس هوایی و بهترین عکس نجوم اهدا می‌شود. هفتمین جشنواره بین‌المللی عکس خیام تنها رویداد حوزه عکس در ایران است که با مجوز و استانداردهای فدراسیون بین‌المللی هنر عکاسی (فی‌اپ) و PSA برگزار می‌شود. نتایج آن در سوابق شرکت‌کنندگان برای دریافت القاب فی‌اپ و PSA ثبت خواهد شد. جشنواره بین‌المللی عکس خیام به دبیری علی سامعی با هدف ارتقای سطح عکاسی و گفتگوی بصری میان عکاسان ایران و جهان و نیز به منظور بزرگداشت حکیم عمر خیام، توسط نمایندگی فدراسیون بین‌المللی هنر عکاسی در ایران (فی‌اپ) یعنی کلپ عکس فوکوس – وابسته به موسسه فرهنگی هنری «خانه هنر خیام» – برگزار می‌شود.

چهارمین آرت اکسپو تبریز برگزار می‌شود

آثار هنرمندانی از سراسر کشور در چهارمین آرت اکسپو تبریز به نمایش درمی‌آید. چهارمین آرت اکسپو تبریز ۳ تا ۷ بهمن در هتل لاله پارک تبریز برگزار می‌شود. در چهارمین دوره فروش آثار هنری تبریز هنرمندان، گالری‌داران و مجموعه‌داران رشته‌های نقاشی، مجسمه، عکاسی، خط نقاشی و خوشنویسی شرکت دارند. موسسه فرهنگی شمس تبریزی با هدف حمایت از هنرمندان و بسترسازی برای رونق اقتصاد هنر تبریز، به‌بهود فضای کسب و کار و فعالیت حرفه‌ای و فراهم نمودن شرایط بهینه جهت فروش آثار به مجموعه‌داران و علاقه‌مندان آثار هنری در سطح کشور، نمایشگاه فروش آثار هنری (آرت اکسپو تبریز) را به‌صورت دوره‌ای در طول سال برگزار می‌کند. چهارمین دوره «اکسپو آثار هنری تبریز» با مدیریت محمد محمودی و مدیریت هنری پیمان علیزاده اسکویی برگزار می‌شود و لیلی گلستان، جمال سوزنده مقدم، پیمان علیزاده اسکویی، جواد بهمنش رادو کاظم گیتی نور داعضای هیئت انتخاب و ارزیابی آثار این دوره از اکسپو هستند. شهلا ارمین، کوروش ادیم، رضا افسری، بابک حق، ابراهیم حقیقی، مهرداد ختایی، همایون سلیمی، مریم زندی، رضوان صادق زاده، قدرت‌الله عاقلی، یعقوب عامه‌پیچ، احمدو کیلی، آرمان یعقوب پور و... از جمله هنرمندانی هستند که آثار آنها در چهارمین آرت اکسپو تبریز حضور دارد.

چاپ: کار و کارگر ۶۶۸۱۷۳۱۷
نشانی تحریریه: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه نرسیده به روانپهر، پلاک ۱۳۲
تلفن تحریریه: ۰۲۱)۶۶۹۵۵۶۰۰
toseeirani.ir

به بهانه نمایشگاه آثار محمد ابراهیم جعفری در خانه هنرمندان

نماینده‌ای دیگر از سلسله نقاشان شاعر

بهروز فاتحیان

تجربه در هنر مدرنیستی ایران، چهره‌ای تازه از این مفهوم را پیش روی مامی گذارد.

خلاقت از جان بر می خیزد

محمد ابراهیم جعفری هنرمند فقید خود درباره‌ی آنچه شخصیت هنری‌اش را شکل داده گفته‌است: «من بیشتر خودم را شاعر می‌دانم. فضای شاعرانه را تو خودت خلق می‌کنی و وجود خارجی ندارد. تمام خلاقت‌ها نه از عقل که از جان بر می‌خیزد مانند کسی که در خواب و بیداری باشد و گویی رؤیا می‌بیند. نوگرایی یعنی تسوا از هر چیز ساده‌ای خوشت بیاید و اصلاً هم فکر نکنی که اشتباه می‌کنی. من این جمله را بسیار دوست دارم که می‌گوید: به اندازه اشتباهات می‌توانی خلاق باشی، یا آن حکیم چینی که می‌گوید: فکر خوب قلم‌مو را از حرکت باز می‌دارد. به نظر من زیربنای هر چیز در کار ما آن چیزی است که در اطراف ما است؛ یعنی اگر نقاشی می‌کنیم باید همه چیز را بشناسیم. به تعداد آدم‌ها در مسیر تجربه هنری آثاری هست که ممکن

است باعث خنده دوستان هنرمند شده باشد، اما وقتی کار به نتیجه رسیده است که موجبات حسادت یا شگفتی دیگران را فراهم کنید. من شعر هم می‌گفتم که همه حال و هوایی نو داشتند و این رویکرد نو در همه کارهای من دیده می‌شود. کسی که فکر کند می‌خواهد مدرن کار کند و برای چنین شکلی از کار کردن تصمیم بگیرد، موفق نخواهد شد. باور بشر است که او را خلاق کرد و می‌توان گفت بشر اولیه مدرن‌ترین افراد در تاریخ بوده است. من فکر می‌کنم هر اندازه که جرات داشته باشید می‌توانید متریالی را که دیگران استفاده کرده‌اند دوباره در کار خودتان نو کنید. کسی که به کاری که انجام می‌دهد آگاه است توانایی این را دارد که از همه چیز استفاده کند بدون آنکه کارش مصنوعی یا تقلیدی به نظر برسد. هنرمندی که توانایی خلق دارد از ذهنی شاعر برخوردار است. شاعر نه به معنای کسی که از کلام استفاده می‌کند بلکه هر کسی که به سادگی هنرش را نشان می‌دهد. اگر طبیعت

نوگرایی یعنی تواز هر چیز ساده‌ای خوشت بیاید و اصلاً هم فکر نکنی که اشتباه می‌کنی. من این جمله را بسیار دوست دارم که می‌گوید: به اندازه اشتباهات می‌توانی خلاق باشی یا آن حکیم چینی که می‌گوید: فکر خوب قلم‌مو را از حرکت باز می‌دارد

را خوب بشناسید و زبان درستی نیز انتخاب کنید کاری ارائه خواهید کرد که همه آن را می‌فهمند اما نو است. ما از یک پرده بارنگ‌های سفید آبی روشن و خاکستری خوشمان می‌آید چون این رنگ‌ها در جان ما ریشه دارند و البته ما آن‌ها را در چنین پرده نقاشی نمی‌شناسیم.

پیرو مکتب وجود و ذهن خودش بود
خسرو سینایی فیلمساز شناخته شده هم که فیلم مستند پرتره «عبور از نمی‌دانم» را به عنوان شرح

حال محمد ابراهیم جعفری شاعر و نقاش از زبان خودش ساخته، روایتی از حالات شاعرانه او در هنگام شروع یک نقاشی، سبک منحصر به فرد او در استفاده از روش خط خطی به عنوان اسلوب شعر، ارائه می‌کند.

سینایی در توصیف خود از تجربه‌های هنری محمد ابراهیم جعفری می‌گوید: «او خودش یک هنر بود. من و او باهم موافق بودیم که خلاقیت در ذهن شکل می‌گیرد و جعفری می‌گفت این خلاقیت در هر کسی از یک حفره فوران می‌کند، در یکی با شاعری، در دیگری با نقاشی و جعفری در شاعری پیرو هیچ مکتبی نبود جز مکتب ذهن و وجود خودش. توجهی نداشت که او را صاحب مکتب بدانند، مورد تحسین قرار بگیرد و یا نظریه پردازی کند. شعر در او می‌جوشید. جعفری سال‌ها تدریس کرد. من بسیاری از شاگردانش را می‌شناختم. از قول فرح اصولی شنیدم که «او در کنار آموختن فن نقاشی به ما، می‌کوشید روح هنرمند را در ما بیدار کند». جعفری می‌گفت: من باغبانم، اگر دانه شوقی در توست آن را خواهم رویانده. او می‌گفت هنر نوع عالی بازی ماهرانه ای ست، حاصل بازی پدیده ای جدی ست. برای او هنر یک بازی بود.»

دغدغه مجاورت شعر و تصویر
علیرضا مجابی پژوهشگر هنر نیز در توصیفی از جایگاه و نقش این هنرمند در جریان هنر نوگرایی ایران می‌گوید: محمد ابراهیم جعفری متعلق به نسلی بود که شاید اگر نگاهی به فرهنگ معاصر ببیند یم، متولدین این سال‌ها یعنی ۱۳۱۹ و ۱۳۱۸ نقش بسزایی در فرهنگ ما داشته‌اند.

زنده‌یاد جعفری نقاشی را زیر نظر معلمی که قهوه‌خانه‌ای بود شروع کرد اما بعد از آن و با ورود به دارالفنون و آشنایی با اساتیدی مثل علی محمد حیدریان و بعدتر در دانشگاه هنرهای زیبا با محسن

به‌خاور میانه، شرق یا همان رویکرد با عنوان شرق شناسانه به کار برده می‌شد که جنبه‌ای دیگری را در برداشته است. برای برخی از هنرمندان دیگر نیز خط تنها یک عنصر بصری بود و به مفاهیم نهفته در پس کلمات چندان توجهی نداشتند. استفاده از خط را به‌طور مشترک در آثار اکثر هنرمندان که خط را نقاشی می‌کردند، می‌توان مشاهده کرد.

آن دسته از هنرمندان خطاط سنتی که وارد عرصه تکنیک تلفیقی شده و در میان ژانرهای خطاطی و نقاشی حرکت می‌کنند، گاه‌أ دچار سوء تفاهم‌هایی در این عرصه می‌شوند و در مواجهه با بوم نقاشی، همین‌طور قواعد قراردادی نقاشی دچار سردرگمی می‌شوند؛ چرا که برای خلق آنچه نقاشی نامیده می‌شود، چیزهایی فراتر از تسلط بر خط نوشتار مورد نیاز است. به دلیل نبودن منابع معتبر برقراری نظامی متحد در جهت کاربرد اصول و قواعد مکتب نقاشی خط در ایران، پس از ظهور و پیدایش آن عده‌ای نسبت به پیدایش آن واکنش نشان دادند. اما حقیقت این مکتب چیزی دیگر است و بضاعت و قابلیت‌های آن باید مورد بررسی‌های دقیق‌تری قرار بگیرد. در هر حال چنان که شاهد هستیم تجربه‌هایی در زمینه خط‌نویسی مدرن و خارج از سنت نیز در این سال‌ها روبه تازید داشته که این موضوع را می‌توان به شکل مستند در عملکرد و تعداد خطاطان به لحاظ کمی مشاهده کرد. با این وجود روند خلاقیت‌های هنری در فضای معاصر در این رشته هنری تاندازه زیادی محل پرسش است.

این است که این هنر از ترکیب دو فرایند نقاشی و خط تشکیل شده که آن را نقاشی خط نامیده‌اند. بر این اساس تعریف خط و نقاشی خط بسیار پیچیده می‌نماید. بیان تصویری، پتانسیل و انرژی حروف الفبا در دوره‌های هنری گذشته ایران و در اغلب فرهنگ‌ها مد نظر هنرمندان و هنردوستان خط بوده و در هر دوره بنا به اقتضای زمان و هدف هنرمندان دست‌خوش تغییر بوده است. در زمره نقاشان ایران، عده‌ای برآمدند که با به‌کارگیری حروف در آثارشان، به آن رویکرد و نشانه شرقی بدهند و بعدها این آثار را نقاشی خط نام نهادند. این در حالی است که سبب استفاده حروف در این آثار در ابتدای کار هدفی غیر از بنیان‌گذاری مکتبی بنام نقاشی خط بود. سال‌های ابتدای ظهور نقاشی خط، استفاده از خط، فقط یک عنصر مناسب بود تا با ترکیب و تلفیق با هنرهای بومی ایران به‌عنوان یک شناسه هویتی در آثار نقاشی به کار گرفته شود. یعنی می‌توان این چنین عنوان کرد، برای نسبت دادن اثر هنری

بضاعت‌های خط‌نگاری در هنرهای تجسمی چه اندازه است؟

تاملی بر پدیده نقاشیخط

نادر کمالوند

امروزه خوشنویسی دارای رویکردهای متفاوتی است و تنها به آنچه به عنوان خط سنتی یا مدرن می‌شناسیم، محدود نیست. امروز می‌توان گفت ورود خط به عالم نقاشی آثار اندازهای با نیاز فضای بصری هنر ایران هم‌را بوده است و آثار نقاشیخط از زمانی که جامعه به سوی مدرن شدن میل پیدا کرد، وارد عرصه شد. نقاشیخط شیوه‌ای در نقاشی مدرن و خوشنویسی معاصر ایرانی که به تدریج در دهه‌سی و چهل خورشیدی توسط برخی از خوشنویسان و نقاشان ایرانی شکل گرفت و تا امروز به حیات خود در عرصه هنر معاصر ادامه داده است. این گروه از هنرمندان در وادی نقاشیخط به ترکیبی از خطاطی و نقاشی دست زده‌اند.

برخی بر این باورند که ریشه‌های خوشنویسی را می‌توان در شیوه‌های تفتنی خوشنویسی ایرانی مانند خط توأمان، خط متعکس، خط مسلسل، طغرا و مانند آن‌ها مشاهده کرد و جلوه‌های پرفروغی از نقاشیخط در شیوه سنتی گلزار یادر آثار هنرمندانی از دوره قاجار مانند ملک‌محمد قزوینی یا اسماعیل جلایر موجود است. با این حال، مکتب سقاخانه در نقاشی معاصر ایران خاستگاه اصلی زیباشناسی و نوآوری معاصر در خوشنویسی و پیدایش نقاشیخط بوده است. در